

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-515-0-6>

SOCIO-HISTORICAL AND PEDAGOGICAL PREREQUISITES FOR THE DEVELOPMENT OF ART SCHOOLS IN UKRAINE

СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ В УКРАЇНІ

Filiak R. V.

*Postgraduate Student at the Department
Pedagogy of Preschool, Primary
Education and Educational
Management
Mukachevo State University
Mukachevo, Ukraine*

Філяк Р. В.

*аспірант кафедри педагогіки
дошкільної, початкової освіти
та освітнього менеджменту
Мукачівський державний
університет
м. Мукачєво, Україна*

Функціонування сучасної мистецької освіти характеризується багатоаспектністю й полівимірністю культурно-освітньої діяльності, унікальним поєднанням раціонального й чуттєвого, наукового та художнього. Безумовно, у системі мистецької освіти чільне місце займає початкова мистецька освіта. Головним завданням мистецьких шкіл є духовний, інтелектуальний і фізичний розвиток особистості, реалізація здібностей і талантів кожної дитини, задоволення потреб у творчій самореалізації, формування духовності й високих моральних цінностей, що в свою чергу неможливо без всебічного розвитку дитини. Розкрити перед дитиною всі можливі шляхи, розвинути всі грані її таланту, що з успіхом відбувається у закладах початкової мистецької освіти комплексного типу. Проте, попри вагомий внесок мистецьких шкіл у розвиток суспільства, процес їхнього становлення залишається недостатньо вивченим, що свідчить про актуальність окресленої проблематики.

Як акценту у своїх працях Н. Фомічова [3], «історія процесу формування різних мистецьких шкіл демонструє виникнення великої кількості нових стилетворчих принципів, забезпечення більшої, ніж будь-коли, свободи самовиразу митця, що завжди тісно пов'язано з розвитком творчого потенціалу художника, який змістовно оформлює такі складові внутрішньої структури особистості, як свідомість і самосвідомість, пам'ять, мислення, інтуїція, асоціативність, фантазія, уява, інтереси, потреби, нахили тощо. Саме цей досвід є особливо цікавим для сучасної мистецької освіти, тому що співвідношення естетичного досвіду й освітньо-виховного процесу не має однозначних відповідей. Бо, незважаючи на очевидність того, що різні соціальні

групи мають різні естетичні цінності та ідеали, естетичне виховання покликане транслювати естетичний досвід у його зразках-моделях не диференційовано, а виокремивши з людської естетичної культури деяку область універсальних естетичних цінностей, прийнятну для всіх без винятку. Це вкотре вказує на те, що позитивний процес творення низки перспективних моделей мистецької освіти базувався на методологічному плюралізмі та об'єднувався спільною метою розвитку національного мистецтва» [3, с. 64].

Мистецька освіта, наголошує С.Волков [1], остаточно сформована у 80-х роках в інституалізовану систему, забезпечувала цілісність підготовки фахівців мистецького спрямування і базувалася на діяльності чотирьох взаємопов'язаних типів спеціалізованих навчальних закладів:

- дитячі музичні, художні, хореографічні та інші дитячі школи;
- середні спеціальні навчальні заклади – музичні, художні, театральні, хореографічне та інші училища (із впровадженням у 1998 р. ступеневої освіти – вищі навчальні заклади 1–2 рівнів акредитації);
- музичні та художня школи-інтернати для обдарованих дітей;
- консерваторії, вищі навчальні заклади консерваторського типу, художній та театральний інституту.

На сьогодні, головними аспектами ефективного функціонування мистецьких шкіл у контексті загальних тенденцій мистецької освіти, є наступні:

- активне оновлення освітніх програм;
- комплексне реформування на змістовому, організаційному та управлінському рівнях;
- набуття статусу пріоритетів розвитку початкової мистецької освіти академічною успішністю мистецько-освітньої діяльності та естетичним вихованням учнів;
- розширення автономії мистецьких шкіл у прийнятті рішень з освітніх, культурно-мистецьких, кадрових, фінансових питань тощо;
- зміна функцій та вимог до професійної підготовки фахівця з мистецтва.

Література:

1. Волков С. М. Система мистецької освіти України – продукт культурогенезу суспільства. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. К., 2002. Вип. 9. Ч. II. С. 250–259.
2. Лашенко А. П. Проблеми координації українського і світового досвіду мистецької освіти. *Проблеми музичної освіти*. К., 2003. С. 26–38.

3. Фомічова Н. Регіональна специфіка формування професійних мистецьких шкіл в Україні. *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*. 2009. Вип. 9. С. 63–67.